

Στα γήπεδα η Ελλάδα αναστενάζει

της Πέπης Ρηγοπούλου

Αν έδινα εξετάσεις για οπαδός θα ήμουν κομμένη από χέρι. Δεν αναφέρομαι εδώ στους οπαδούς όπως τους ξέρουμε από την πολιτική, αλλά στους άλλους, αυτούς που συσπειρώνονται με τα γνωστά λαμπρά αποτελέσματα στις θύρες και τις ενώσεις των ποδοσφαιρικών ομάδων. Αν και στην πολιτική επίσης χαρακτηρίζομαι μάλλον από την ίδια αφέλεια που σε κάνει να χαίρεσαι τη φάση ανεξαρτήτως από τα χρώματα της φανέλας αυτού που σουτάρει. Συνεπώς, η λέξη που με χαρακτηρίζει όταν παρακολουθώ κάποιο σπορ, είναι μια λέξη που οι αυθεντικοί οπαδοί προφέρουν με συγκατάβαση για να μην πούμε με περιφρόνηση. Η ένοχη αυτή λέξη είναι «φίλαθλος».

Το να είσαι οπαδός μπορεί να είναι επικίνδυνο για τον εαυτό σου, αλλά και για τους άλλους. Πράγμα που αποδείχθηκε ακόμα μια φορά στα πρόσφατα γεγονότα στο ματς Ολυμπιακού-Παναθηναϊκού και υποχρέωσαν την πολιτεία να προχωρήσει σε προσωρινή διακοπή του πρωταθλήματος. Το να είσαι φίλαθλος είναι άνευ αμφιβολίας επικίνδυνο μόνο για τον εαυτό σου. Θυμάμαι μια βραδιά στο φιλόξενο σπίτι του αγαπημένου μας σκηνοθέτη Κώστα Σφήκα και της κυρίας Άννας, άξιας συντρόφου του στη ζωή και στην τέχνη. Με τον αρχιβιολιστή Τάτση Αποστολίδη να μας αφηγείται ότι είχε μόλις και μετά βίας σώσει τον Κώστα από τα χέρια των εξαγριωμένων οπαδών του ΠΑΣ Γιάννενα, διότι σε ένα ματς στην πόλη των Ιωαννίνων επέμενε δημοσίως και αφελώς στην άποψή του ότι το πέναλτι που είχε μόλις καταλογίσει στην ομάδα τους ο διαιτητής ήταν «μάλλον σωστό».

Ξεκίνησα να γράφω αυτές τις ίσως αμήχανες γραμμές για να μιλήσω για ένα βιβλίο. Το μοναδικό στην κυριολεξία αυτό βιβλίο με τίτλο «Συνθήματα και τραγούδια των ελληνικών γηπέδων», που κυκλοφόρησε πρόσφατα, το υπογράφουν ο Σπύρος Μπουκάλας-Καρκαγιάννης και ο Ιάσων Σχινάς-Παπαδόπουλος. Φοιτητές μας και οι δύο στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών. Και το προλογίζει –με υποδειγματική λιτότητα– ο συνάδελφος Σπύρος Μοσχονάς, στου οποίου το μάθημα παρουσιάστηκε ως εργασία το 2010. Ήταν τότε οι δύο συγγραφείς 19 χρόνων. Το 2011 ο πρώτος από τους συγγραφείς, ο Σπύρος, σκοτώθηκε σε αυτοκινητικό ατύχημα. Ένας αφύσικος θάνατος, μια απώλεια που δεν μπορείς να τη μιλήσεις.

Το βιβλίο αυτό έπρεπε να βγει, γιατί είναι ένα υποδειγματικό βιβλίο, με εξαιρετική γραφή και με γνώση του πεδίου. Η σκέψη των συγγραφέων στη σύντομη εισαγωγή τους σφραγίζεται από μια εντυπωσιακή για την ηλικία τους νηφαλιότητα και ευθυκρισία. Τη νηφαλιότητα εκείνη που χαρίζει η κριτική απόσταση από κάτι το αγαπημένο. Και η συλλογή συνθημάτων και τραγουδιών που παραθέτουν κάνει να αναδυθεί μπροστά στα μάτια μας ένας ολόκληρος κόσμος. «Οπαδικός», αλλά και γεμάτος ευρηματικότητα, χιούμορ, αμεσότητα, σκληρότητα, που αποθεώνει το συλλογικό εγώ και καταβαρυνώνει το αντίπαλο. Κάπως έτσι φαντάζομαι τους Πράσινους και τους Βένετους του Ιπποδρόμου της Κωνσταντινούπολης, που παραλίγο να γκρεμίσουν τον Ιουστινιανό στη Στάση του Νίκα και που είχαν και αυτοί τα δικά τους τραγούδια και θεάματα.

Τα τραγούδια αυτά, που εκτοξεύονται κατά του αντιπάλου, ταυτίζονται με εκείνα που εκτοξεύει και ο αντίπαλος. Αλλάζουν, μας λένε οι νέοι συγγραφείς, μόνο λίγες λέξεις: Ολυμπιακός με Παναθηναϊκός, ΠΑΟΚ με Αρης. Όπως στο ποίημα εκείνο του Καβάφη, όπου αλλάζοντας το όνομα Αντώνιος σε Οκταβιανός οι υπόδουλοι Έλληνες μπορούν να χρησιμοποιήσουν το υπόλοιπο χωρίς πρόβλημα. Παράξενο μήπως να θυμόμαστε τον Καβάφη μιλώντας για ποδόσφαιρο; Ίσως όχι. Γιατί φυλλομετρώντας το μικρό αυτό βιβλίο,

νιώθω να περνούν από μπροστά μου κάποια ινδάλματα σαν αυτά που συγκινούσαν τον Αλεξανδρινό. Οι ιδανικές κι αγαπημένες όσων, νέων στο σώμα είτε στην ψυχή, έχουν φύγει.

Αναδημοσίευση: efsyn.gr